

La figura com a imatge de l'intangible

ALBERT LLORCA ARIMANY (*Societat Catalana de Filosofia*)

L'exposició sobre la noció de "figura" que proposa Franz Rosenzweig requereix una prèvia distinció en clau antropològica entre el concepte que anomenaré "imatge-guia" com a signe anticipatiu d'un món diferent en situar-se en el llindar del pensar no representatiu, i la idea d'imatge com a "representació" o icona delimitada a la qual se li assignen desigs, interessos, ideologies, propostes de progrés... La primera accepció és la que més s'acosta a la noció de "figura" de què parla Rosenzweig —"Gestalt"—, en fer referència a un món intel·ligible, però no assimilable a un món lògic-científic.

Sens dubte, l'enfocament netament jueu de Franz Rosenzweig s'allunya de la tradició filosòfica arrelada a Grècia i opta per la saviesa de l'*Antic Testament*; de manera que la seva noció de saviesa va lligada a la pràctica vital, en albirar la veritat com esperança, respecte a la qual la "figura" funciona com a forma simbòlica, en part "Darstellung" (representació anticipada de la veritat) i en part com allò que anomenem "imatge-guia" o "Leitbild". Així, la veritat no és l'"aletheia" o descobriment; sinó "criada" —"Llei o Manament"— que guia l'home. Per això, l'home, seguint la Torà, és creat a imatge de Déu...

Rosenzweig fa notar la distància que el separa de l'estil del pensament filosòfic sintetitzador encarnat per Hegel, autor que ell coneix molt bé. Contra l'idealisme hegel·lià, el seu "nou pensament" —exposat en la seva monumental *Estrella de la Redempció*— trenca l'equivalència pensar = ésser; on el món apareix com a ordre "necessari" i l'home com a identitat "joica" que intenta engolir els altres... I és que, per ell, la veritat no és descoberta en tant que no "és"; sinó que es "verifica", se'n fa testimoni; de manera que no és cap "reconciliació" de la pluralitat indomable que ha d'aplegar-se en el Tot, sinó l'acceptació vivencial de l'alteritat i del sacrifici, del saber veure i viure amb l'altre: la vídua, l'estranger, l'orfe... ajudant-los. És aquesta una Veritat que "obliga" l'home a mirar-li el "rostre", que és el rostre de Déu posat en relleu per la "figura de l'Estrella".

Aquesta "criada" de la veritat experimentada —"verificada"— com a testimoni, implica una forma de vida: que és la missió pròpia de cadascú, personal i intransferible que ens ha pertocat en aquest món.